

2. Репродуктивное здоровье. Практическое пособие. Г.Бивол, Т.Буздуган, Б.Гылка, Н.Зарбаилов, В.Мельничук, О.Чернецки
3. Свод практических рекомендаций по применению средств контрацепции. Издание 2. ВОЗ
4. <http://www.citycat.ru/contracept/metod/metod.html>

UNELE ASPECTE ALE MEDICAMENTELOR CU ACȚIUNE ANTIDOTICĂ PE PIAȚA FARMACEUTICĂ A REPUBLICII MOLDOVA

Svetlana Alexei, Mihail Brumărel

Catedra Farmacie Socială „Vasile Procopișin”

Abstract

Some aspects of medicines with antidote action on pharmaceutical market of Republic of Moldova

The study includes the analysis of statistical data concerning population mortality caused by accidents, intoxications, traumas, which are 8,9% among adults and 8,8% among children 0-14 age old. According to ATC classification, these preparations are from the following groups: group A – alimentary tract and metabolism - 39.28 %, group B – blood and blood forming organs - 28.57 % and group V - Varia – 10.71 %.

Medicines with antidote action are imported from 16 countries, 14 items from Russia and Ukraine. Republic of Moldova is situated on the third place with 7 items.

Rezumat

Lucrarea prezentată conține analiza datelor statistice privind mortalitatea populației cauzată de accidente, intoxicații, traume acestea constituind - 8,9% la adulți și - 8,8% la copiii cu vârsta cuprinsă între 0-14 ani. Conform codului ATC, aceste preparate fac parte din următoarele grupe: grupul A - Tactul digestiv și metabolism - 39.28 %, din grupul B - Sânge și organe hematopoetice - 28.57 % și din grupul V - Varia - 10,71 %.

Medicamente cu acțiune antidotică sunt importate din 16 țări, pe primul loc fiind Rusia și Ucraina cu câte 14 denumiri, Republica Moldova situându-se pe locul trei cu 7 denumiri.

Actualitatea temei

Sănătatea populației este în mare măsură determinată de riscurile provenite din mediul înconjurător cu care ele se confruntă, inclusiv starea nutrițională, supradozările de medicamente cât și folosirea irațională a unor substanțe toxice (pesticide, insecticide).

Preparatele care posedă acțiune antidotică se folosesc în practica medicală atât cu scop terapeutic specific cât și cu scop de antidot.

Intoxicația reprezintă starea patologică determinată de acțiunea unei substanțe toxice ce a pătruns în organism și de reacția organismului la prezența toxicului. Prin substanța "toxică" se înțelege orice substanță care, pătrunsă în organism pe diverse căi, provoacă tulburări funcționale și/sau alterări structurale, având ca rezultat o stare patologică. Intoxicațiile pot fi voluntare - în cazul tentativelor de suicid, sau involuntare - accidentale.

Toxicitatea unei substanțe este proprietatea substanței chimice de a produce modificări patologice în organism și de a declanșa reacții patologice din partea organismului care depinde de mai mulți factori: proprietățile fizice și chimice ale substanței, concentrația substanței, viteza de răspândire în organism, calea de pătrundere în organism a toxicului, timpul de acțiune al toxicului, vârsta intoxicatului (vârștii sunt mai sensibili), greutatea, starea de sănătate: afecțiunile hepatice, renale și alte condiții patologice cresc toxicitatea unei substanțe toleranța individuală [2].

Intoxicațiile constituie una din problemele actuale ale medicinei, acestea se înregistrează în permanență în toate țările lumii. Fiecare caz de intoxicație suportată de om are consecințe economice atât asupra bolnavului, cât și a instituțiilor medico-sanitare care acordă servicii de sănătate.

Grupa substanțelor medicamentoase dezintoxicante, inclusiv antidotii, se utilizează în diferite cazuri de dezintoxicare. Dezintoxicația reprezintă un complex de măsuri medicale, care se petrec cu scopul încetării și eliminării acțiunii substanțelor toxice din organism.

La metodele întreprinse pentru mărirea detoxicației fiziologice se referă evacuarea tractului gastro-intestinal (TGI), diureza forțată, reglarea activității fermenților, provocarea de hiper- sau hipotermiei ș.a. La petrecerea acestor măsuri utilizăm preparate emetice (stimulatori ai motoricii TGI), purgative, preparate ce asigură presiunea hidro-electrolitică, diuretici osmotici, de asemenea și medicamente din alte grupe farmacologice.

În toxicologia clinică se consideră util introducerea următoarelor grupe de antidotii:

1. absorbanți – cărbunele activat, rășina;
2. chimici – oxidanți, chelați, restructuratori;
3. biochimici – metabolice, toxico-chinetice;
4. antagoniști farmacologici;
5. antidotii imunologici.

Scopul lucrării și sarcinile

Drept scop a fost analiza medicamentelor cu acțiune antidotică pe piața farmaceutică a Republicii Moldova conform Nomenclatorului de Stat după țări și firme producătoare. Pentru realizarea scopului trasat, au fost delimitate sarcinile de lucru: analiza datelor statistice privind intoxicațiile în Republica Moldova și clasificarea medicamentelor după codul ATC utilizate în tratamentul intoxicațiilor acute.

Materiale și metode

Drept materiale și obiecte de studiu au servit: Nomenclatorul de Stat al Medicamentelor în baza clasificării ATC, analiza datelor statisticii privind rata mortalității de la Biroului Național de Statistică al Republicii Moldova.

Rezultate și concluzii

În urma analizei datelor statistice de la Biroul Național de Statistică se observă că pe parcursul a ultimilor patru ani mortalitatea din cauza intoxicațiilor din totalul decesului alcătuiesc în mediu 7-9% la adulți și copii.

Datele statistice pe anul 2008 privind structura mortalității denotă că intoxicațiilor după sexe constituie 5,3% la femei și 8% bărbați din numărul total de decedați.

Mortalitatea masculină, specificată pe cauze de deces (accidente, intoxicații și traume), este mai mare de cea feminină de 3,3 ori. Cel mai înalt nivel al mortalității provocat de cauzele externe s-a înregistrat în raioanele Dondușeni, Drochia, Briceni și Rîșcani. Rata mortalității din cauza intoxicațiilor, accidentelor și traumelor pe anul 2007 constituie 102 persoane, pe anul 2008 total 99 persoane.

În rândul copiilor cu vârsta cuprinsă între 0-1 ani letalitatea survenită în urma intoxicațiilor pe anul 2008 constituie circa 7% [2].

În urma studiului preparatelor cu acțiune antidotică și utilizate în tratamentul intoxicațiilor s-au evidențiat 30 medicamente prezente pe piața farmaceutică a Republicii Moldova, majoritatea aparținând, conform clasificării ATC, către grupul A – Tractul digestiv și metabolism – 11 (39,28%) din grupul B – Sânge și organe hematopoetice – 8 (28,57%) și din grupul V – Varia – 3 (10,71%), urmate de grupele Sistemul nervos, Sistemul respirator cu câte – 2 (7,14%) și Sistemul cardiovascular, Preparate hormonale sistemice – cu câte o denumire (3,57%).

Grupul Varia V03A B – include următoarele medicamente cu acțiune antidotică: Protamin sulfat, Naloxon, Tiosulfat de sodiu, acestea fiind importate din Rusia, Belarusia, Ucraina.

În Republica Moldova se produc următoarele medicamente cu acțiune antidotică: din grupa A – vitaminele C, B₁, B₆; cu acțiune absorbantă – Cărbunele activat; purgativ osmotic, electrolit - Sulfatul de magneziu pulbere; din grupa B: electroliții – Soluția Ringher, detoxifianți – Hemodez, Reopoliglucin și ca nutriție parenterală – soluții de Glucoza.

Medicamentele evidențiate se produc în 16 țări: a câte 14 medicamente în Ucraina și Rusia, 8 în Belarusia, 7 în Republica Moldova, a câte 4 în România și Serbia, câte 2 denumiri în Germania, Lituania, Egipt, China, Bulgaria, Armenia și Suedia, Polonia, Austria, Slovenia, Vietnam - câte o denumire. Efectuând analiza produselor farmaceutice cu acțiune antidotică am stabilit că din 3 țări se importa preparate ce aparțin grupului V – antidoti, folosite în tratamentul intoxicațiilor, din 7 țări medicamente hormonale de uz sistemic și din 4 țări – medicamente din grupa vitaminelor [1, 3].

Studiile epidemiologice au arătat ca exista diferențe evidente în funcție de vârstă, atât în ceea ce privește frecvența și caracterul intoxicației cât și în privința substanțelor implicate.

Astfel:

- la copii predomina intoxicațiile accidentale, față de adulți unde majoritatea sunt voluntare, în scop suicid
- majoritatea intoxicațiilor la copii se produc sub vârsta de 5 ani
- sub vârsta de 1 an, predomina intoxicațiile cu medicamente, prin supradozaj sau utilizarea necorespunzătoare a acestora
- între 1-5 ani predomina intoxicațiile accidentale cu diverse substanțe casnice: detergenți, șampon, săpun, diverși solvenți casnici, dezinfectanți, etc.
- la adolescenți predomina intoxicațiile voluntare cu alcool sau medicamente în scop suicid
- la adulți, predomina intoxicațiile voluntare cu alcool și în scop suicid, cu medicamente (barbiturice, benzodiazepine)
- dintre intoxicațiile accidentale la adulți, predomina cele cu insecticide, pesticide sau substanțe caustice.

În ultimii ani a crescut numărul intoxicațiilor cu droguri, în special în rândul adolescenților. Mortalitatea este mai mare în cazul intoxicațiilor cu medicamente (antidepresive triciclice) și cu ciuperci otrăvitoare.

În unele intoxicații nu există un antidot specific, atunci măsurile terapeutice bazându-se în principal pe susținerea funcțiilor vitale, mai ales combaterea deprimării respiratorii (dacă pacientul este în comă), reechilibrarea hidroelectrolitică (datorită efectului diuretic marcat al alcoolului) precum și administrarea de tonice și vitamine, în special a celor din complexul B, cum ar fi B₁ (Tiamina) și B₆ (Piridoxina).

Tratamentul de susținere implică administrarea de magneziu, vitamina C, K, B₁, B₆, corectarea tulburărilor hidroelectrolitice. Dacă în timpul perioadei de recuperare se instalează sindromul de servaj, medicația utilă este reprezentată uzual de benzodiazepine și de beta-blocante.

În urma studiului Nomenclatorului de Stat al Medicamentelor în baza clasificării ATC constatam că majoritatea preparatelor sunt vitamine, electroliți detoxifianți și doar în unele cazuri sunt antidoti specifici.

Bibliografie

1. Constantin Matcovschi, Vasile Procopișin, Boris Parii „Ghidul farmacoterapeutic” Tipografia centrală, Chișinău 2006, 1424 pag.
2. Leontie Afanasie „Aspecte medico-sociale ale intoxicațiilor alimentare acute și măsurile de prevenire ...”//Autoreferat al tezei de doctor în medicină, Chișinău 2006, 24 pag.
3. Nomenclatorul de Stat de medicamente după țări și firme producătoare înregistrate 01-06-2009 (www.amed.md).